

dosarul nr. 3ra-630/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (I. Barbacaru)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

ÎNCHEIERE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Mardari-Grebencea Natalia, reprezentată de avocatul Drumea Gheorghina,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Mardari-Grebencea Natalia împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, Casei Naționale de Asigurări Sociale, Ministerului Sănătății, Muncii, Protecției Sociale și Familiei, intervenienți accesorii Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Asociația Femeilor Avocate din Republica Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Mardari-Grebencea Natalia și a fost menținută hotărârea din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă

La 28 decembrie 2017 Mardari-Grebencea Natalia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Ministerului Sănătății, Muncii, Protecției Sociale și Familiei, intervenienți accesorii Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Asociația Femeilor Avocate din Republica Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că de profesie este avocat, practicând această activitate începând cu anul 2000, fiind membru al Uniunii Avocaților (UA) din Republica Moldova, precum și al asociației Femeilor Avocate din Moldova (FAM) - ultima fiind parte componentă a Uniunii Avocaților.

A indicat că la data de 10.04.2017 a survenit riscul asigurat și anume a 30-a săptămână de sarcină, pentru care i-a fost eliberat certificat medical pe o perioadă de 126 zile calendaristice, dar și certificat suplimentar de 14 zile (acordat în cazul nașterilor complicate).

La data de 11.09.2017 a depus acte în vederea stabilirii indemnizației de maternitate și a indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani. Însă la momentul depunerii actelor, apăruseră anumite neclarități (în sistemul de evidență a contribuțiilor sociale apărea informația că dânsa este o persoană neasigurată, cu toate că erau evidente achitățile în fondul asigurărilor

sociale), fapt pentru care, lucrătoarea CTAS a menționat că în acest sens ar urma să se emită o decizie.

Astfel, prin decizia CTAS Râșcani nr. 2017/92/28193 din 12.09.2017, i-a fost refuzată stabilirea și acordarea indemnizației de maternitate, deoarece "... solicitanta are dreptul doar la pensia minimă și ajutorul de deces..."

La data de 04.11.2017 a contestat la Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, decizia nr. 2017/92/28193 din 12.09.2017, iar la data de 01.12.2017 a primit răspuns la contestare, în care CNAS indică că "plata lunară a contribuțiilor sociale efectuate... de reclamantă ca avocat, îi acordă dreptul doar la pensia minimă pentru limita de vârstă și de ajutor de deces".

A invocat reclamanta că prin decizia din 04.12.2014 cu privire la discriminarea avocaților în acces egal la acordarea prestațiilor de asigurări sociale a Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității (CPEDAE) a fost decis, în unanimitate că : faptele expuse în plângere reprezintă discriminare pe statut profesional la determinarea tipurilor de prestații de asigurări sociale de care beneficiază avocații, după cum este definit în art.12 și 8 al Legii nr. 121 privind asigurarea egalității. În special în acces la indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau accidente nelegate de muncă, indemnizația de maternitate, indemnizația pentru creșterea copilului până la vârsta de trei ani, indemnizația pentru îngrijirea copilului bolnav, deși achită contribuții de asigurări sociale.

Tratamentul diferențiat defavorizat în stabilirea prestațiilor sociale nu este echitabil contribuției achitate de avocat, fapt ce îi lezează dreptul la protecție socială, garantată din partea statului, care și-a asumat angajamentul de a o asigura.

Analiza comparativă arată că, avocații conform Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 08.07.1999, se consideră a fi asigurați prin efectul vărsării contribuțiilor în bugetul de stat al asigurărilor, din care se formează fondul de achitare a prestațiilor sociale, însă cu toate acestea, avocații nu beneficiază de indemnizație de maternitate, iar șomerii, pe lângă faptul că primesc ajutorul de șomaj, beneficiază și de alte prestații sociale din fondul asigurărilor sociale, la care, de fapt, avocații contribuie. Prin urmare, indică reclamanta că, este inechitabilă existența efectului legii care stabilește că persoana care contribuie în buget de stat, (avocat) în modul în care îl obligă statul, pe final să nu beneficieze de asigurare socială, iar persoana care nu contribuie cu nimic (șomer) - beneficiază de asigurare socială.

Cu toate că, în calitate de avocat plătește contribuții de asigurări sociale anuale (în 2016 -6942 lei, în 2017 - 7512 lei), indică reclamanta că, CTAS și CNAS o consideră a fi o persoană neasigurată (șomer), care de fapt nu contribuie cu absolut nici o contribuție la sistemul public de asigurări sociale.

Indică reclamanta că, existența actului de discriminare a avocaților în sistemul public de asigurări sociale la acordarea prestațiilor sociale a fost deja constatat prin decizia irevocabilă din 04.12.2014, adoptată de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității (CPEDAE), instituție autonomă cu atribuții în examinarea legislației în vigoare cu standardele privind nediscriminarea. Astfel, în lipsa necesității stabilirii discriminării, care deja a fost

decisă prin decizie definitivă și executorie a CPEDAE, instanța de judecată urmează a confirma faptul lezării dreptului, prin corespunderea circumstanțelor actului, prin care au fost încălcate drepturile sale ca victimă, cu cele asupra cărora s-a expus CPEDAE prin decizia sa din 14.12.2014. Or, deciziile Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității sunt obligatorii de executare prin efectul legii.

Consideră că prin prisma art. 18 alin. 1 lit.(e) al Legii cu privire la asigurarea egalității și deciziei CPDAE din 04.12.2014 urmează a fi declarată nulă decizia CTAS din 12.09.2017 pentru că este una discriminatorie, deci ilegală.

De asemenea, în argumentarea poziției sale indică că în perioada 10.04.2017 până la data de 27.08.2017 (140 zile), i-au fost acordate concedii medicale de către instituția medicală în care i-a fost supravegheată perioada de maternitate, natală și post-natală.

Astfel, pentru că dreptul la prestația socială în formă de indemnizație de maternitate a survenit, începând cu data de 10.04.2017 până la data de 27.08.2017, solicită reclamanta încasarea sumei de 9120,19 lei ca fiind indemnizația de maternitate la care are dreptul.

A solicitat reclamanta stabilirea faptului încălcării dreptului la indemnizația de maternitate și indemnizația pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, prin prisma deciziei Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității din 04.12.2014 nr.151/2014; anularea deciziilor Casei Teritoriale de Asigurări Sociale din 12.09.2017 nr.2017/92/28193 și nr.2017/92/26779; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a stabili și achita indemnizația de maternitate și indemnizația pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani; încasarea în mod solidar din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale (CNAS) și Ministerul Sănătății, Muncii, Protecției Sociale și Familiei al RM, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Mardari-Grebencea Natalia a declarat apel, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Mardari-Grebencea Natalia și a fost menținută hotărârea din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Instanța de apel a menționat că pentru categoria de plătitori de asigurări sociale „avocați”, atât suma contribuției, cât și beneficierea de prestațiile sociale corespunzătoare sunt prevăzute la Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul de gestiune, astfel că, legiuitorul în fiecare an aparte determină mărimea contribuției de asigurări sociale de stat pentru asigurare individuală și aceasta se achită lunar, câte 1/12 din suma anuală și, respectiv, li se acordă dreptul de a beneficia de pensia minimă pentru limită de vârstă (stagiul de cotizare) și ajutorul de deces.

De altfel, Colegiul Civil a considerat că, în atare categorii de cauze, legiuitorul dispune de o marjă de apreciere largă, în vederea determinării

categoriilor de plătitori de asigurări sociale, statutul persoanelor asigurate și neasigurate, precum categoriile de indemnizații și cuantumul acestora. Prin urmare, se cere a accentua că, atât timp, cât legea materială prevede expres faptul că mamele care desfășoară activitate de avocat se consideră persoană neasigurate, instanța de judecată nu dispune de dreptul a extinde spre aplicare prevederile legii la alte situații juridice în privința avocaților.

La 25 martie 2019 Mardari-Grebencea Natalia, reprezentată de avocatul Drumea Gheorghina, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

În opinia recurente, este inechitabil ca un avocat care contribuie anual la fondul de asigurări sociale să nu beneficieze de drepturi depline la prestații de asigurări sociale legate de riscurile sociale ca și alți contribuabili care contribuie la rândul lor la fondul de asigurări sociale.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea

nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurenteii copia deciziei integrale, însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia, din care considerente recursul este depus în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2, 3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2,3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Mardari-Grebencea Natalia, reprezentată de avocatul Drumea Gheorghina, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul Colegiului consideră că recursul declarat de Mardari-Grebencea Natalia, reprezentată de avocatul Drumea Gheorghina, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 433 lit. a) al Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Mardari-Grebencea Natalia, reprezentată de avocatul Drumea Gheorghina, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru

dosarul nr. 3ra-630/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (I. Barbacaru)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

ÎNCHEIERE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând cererea depusă de Mardari-Grebencea Natalia cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Mardari-Grebencea Natalia împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, Casei Naționale de Asigurări Sociale, Ministerului Sănătății, Muncii, Protecției Sociale și Familiei, intervenienți accesorii Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Asociația Femeilor Avocate din Republica Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

c o n s t a t ă

La 28 decembrie 2017 Mardari-Grebencea Natalia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Ministerului Sănătății, Muncii, Protecției Sociale și Familiei, intervenienți accesorii Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Asociația Femeilor Avocate din Republica Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că de profesie este avocat, practicând această activitate începând cu anul 2000, fiind membru al Uniunii Avocaților (UA) din Republica Moldova, precum și al asociației Femeilor Avocate din Moldova (FAM) - ultima fiind parte componentă a Uniunii Avocaților.

A indicat că la data de 10.04.2017 a survenit riscul asigurat și anume a 30-a săptămână de sarcină, pentru care i-a fost eliberat certificat medical pe o perioadă de 126 zile calendaristice, dar și certificat suplimentar de 14 zile (acordat în cazul nașterilor complicate).

La data de 11.09.2017 a depus acte în vederea stabilirii indemnizației de maternitate și a indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani. Însă la momentul depunerii actelor, apăruseră anumite neclarități (în sistemul de evidență a contribuțiilor sociale apărea informația că dânsa este o persoană neasigurată, cu toate că erau evidente achitățile în fondul asigurărilor sociale), fapt pentru care, lucrătoarea CTAS a menționat că în acest sens ar urma să se emită o decizie.

Astfel, prin decizia CTAS Râșcani nr. 2017/92/28193 din 12.09.2017, i-a fost refuzată stabilirea și acordarea indemnizației de maternitate, deoarece "... solicitanta are dreptul doar la pensia minimă și ajutorul de deces...".

La data de 04.11.2017 a contestat la Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, sect. Râșcani decizia nr. 2017/92/28193 din 12.09.2017, iar la data de 01.12.2017 a primit răspuns la contestare, în care CNAS indică că "plata lunară a contribuțiilor sociale efectuate... de reclamantă ca avocat, îi acordă dreptul doar la pensia minimă pentru limita de vârstă și de ajutor de deces".

A invocat reclamanta că prin decizia din 04.12.2014 cu privire la discriminarea avocaților în acces egal la acordarea prestațiilor de asigurări sociale a Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității (CPEDAE) a fost decis, în unanimitate că : faptele expuse în plângere reprezintă discriminare pe statut profesional la determinarea tipurilor de prestații de asigurări sociale de care beneficiază avocații, după cum este definit în art.12 și 8 al Legii nr. 121 privind asigurarea egalității. În special în acces la indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau accidente nelegate de muncă, indemnizația de maternitate, indemnizația pentru creșterea copilului până la vârsta de trei ani, indemnizația pentru îngrijirea copilului bolnav, deși achită contribuții de asigurări sociale

Tratamentul diferențiat defavorizat în stabilirea prestațiilor sociale nu este echitabil contribuției achitate de avocat, fapt ce îi lezează dreptul la protecție socială, garantată din partea statului, care și-a asumat angajamentul de a o asigura.

Analiza comparativă arată că, avocații conform Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 08.07.1999, se consideră a fi asigurați prin efectul vărsării contribuțiilor în bugetul de stat al asigurărilor, din care se formează fondul de achitare a prestațiilor sociale, însă cu toate acestea, avocații nu beneficiază de indemnizație de maternitate, iar șomerii, pe lângă faptul că primesc ajutorul de șomaj, beneficiază și de alte prestații sociale din fondul asigurărilor sociale, la care, de fapt, avocații contribuie. Prin urmare, indică reclamanta că, este inechitabilă existența efectului legii care stabilește că persoana care contribuie în buget de stat, (avocat) în modul în care îl obligă statul, pe final să nu beneficieze de asigurare socială, iar persoana care nu contribuie cu nimic (șomer) - beneficiază de asigurare socială.

Cu toate că, în calitate de avocat plătește contribuții de asigurări sociale anuale (în 2016 -6942 lei, în 2017 - 7512 lei), indică reclamanta că, CTAS și CNAS o consideră a fi o persoană neasigurată (șomer), care de fapt nu contribuie cu absolut nici o contribuție la sistemul public de asigurări sociale.

Indică reclamanta că, existența actului de discriminare a avocaților în sistemul public de asigurări sociale la acordarea prestațiilor sociale a fost deja constatat prin decizia irevocabilă din 04.12.2014, adoptată de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității (CPEDAE), instituție autonomă cu atribuții în examinarea legislației în vigoare cu standardele privind nediscriminarea. Astfel, în lipsa necesității stabilirii discriminării, care deja a fost decisă prin decizie definitivă și executorie a CPEDAE, instanța de judecată urmează a confirma faptul lezării dreptului, prin corespunderea circumstanțelor actului, prin

care au fost încălcate drepturile sale ca victimă, cu cele asupra cărora s-a expus CPEDAE prin decizia sa din 14.12.2014. Or, deciziile Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității sunt obligatorii de executare prin efectul legii.

Consideră că prin prisma art. 18 alin. 1 lit.(e) al Legii cu privire la asigurarea egalității și deciziei CPDAE din 04.12.2014 urmează a fi declarată nulă decizia CTAS din 12.09.2017 pentru că este una discriminatorie, deci ilegală.

De asemenea, în argumentarea poziției sale indică că în perioada 10.04.2017 până la data de 27.08.2017 (140 zile), i-au fost acordate concedii medicale de către instituția medicală în care i-a fost supravegheată perioada de maternitate, natală și post-natală.

Astfel, pentru că dreptul la prestația socială în formă de indemnizație de maternitate a survenit, începând cu data de 10.04.2017 până la data de 27.08.2017, solicită reclamanta încasarea sumei de 9120,19 lei ca fiind indemnizația de maternitate la care are dreptul.

A solicitat reclamanta stabilirea faptului încălcării dreptului la indemnizația de maternitate și indemnizația pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, prin prisma deciziei Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității din 04.12.2014 nr.151/2014; anularea deciziilor Casei Teritoriale de Asigurări Sociale din 12.09.2017 nr.2017/92/28193 și nr.2017/92/26779; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a stabili și achita indemnizația de maternitate și indemnizația pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani; încasarea în mod solidar din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale (CNAS) și Ministerul Sănătății, Muncii, Protecției Sociale și Familiei al RM, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Mardari-Gribincea Natalia a declarat apel, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Mardari-Grebencea Natalia și a fost menținută hotărârea din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 25 martie 2019 de Mardari-Grebencea Natalia, reprezentată de avocatul Drumea Gheorghina, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Totodată, recurenta Mardari-Grebencea Natalia a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate în vederea verificării constituționalității prevederilor alin. 5 pct. 3/1 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii (aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 1478 din 15.11.2002) și Anexa nr. 3 pct. 1.6 din Legea nr. 286 bugetului asigurărilor sociale anuale pe anul 2017, cu sesizarea în acest sens a Curții Constituționale a Republicii Moldova.

Studiind materialele dosarului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea Nataliei Mardari-Grebencea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

Colegiul consideră oportun de a învedera că la 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, fapt ce rezultă din articolul 257 alin. (1) al acesteia.

În această consecvență este notabil că potrivit articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, procedura de contencios administrativ dedusă judecății în prezenta speță urmează a fi judecată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018.

Articolul 195 din Codul administrativ prevede că procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1), (2), (4) și (5) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul

prevăzută de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că la data de 09 februarie 2016 Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 2 ”Pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr. 55b/2015)”, prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Astfel, conform § 79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

Curtea a menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit § 82-83 din aceeași Hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Concomitent, Curtea a precizat că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, or, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82. Excepția de neconstituționalitate care întrunește aceste condiții poate fi ridicată în fața oricărei instanțe.

Așadar, întru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea, cumulativ, a condițiilor strict-obligatorii prevăzute la art. 12¹ din Codul de procedură civilă și § 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016.

În circumstanțele expuse, și verificând întrunirea de către titularul cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a exigențelor evidențiate supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că la cazul speței lipsesc temeiuri de admitere a cererii

respective depusă de către Mardari-Grebencea Natalia, deoarece recursul declarat de către Mardari-Grebencea Natalia împotriva deciziei din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin prisma art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, este considerat inadmisibil.

Or, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea depusă de Mardari-Grebencea Natalia privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. 12¹ și art. 269-270 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de către Mardari-Grebencea Natalia cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Mardari-Grebencea Natalia împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, Casei Naționale de Asigurări Sociale, Ministerului Sănătății, Muncii, Protecției Sociale și Familiei, intervenienți accesorii Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Asociația Femeilor Avocate din Republica Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului, judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru